

Výroční zpráva České školy v Lisabonu za rok 2025

1. Základní informace

Česká škola v Lisabonu pokračovala v průběhu celého kalendářního roku 2025 v pravidelné výuce a doprovodné činnosti. V rozložení výuky během roku kopírovala portugalské nastavení délky školního roku i prázdnin.

1.1 Žáci a studenti

Na jaře 2025 (letní semestr školního roku 2024/2025) bylo do školy zapsáno 25 dětí, z toho asi polovina docházela pravidelně a ve větší frekvenci, ostatní nepravidelně anebo občasně. Věk zapsaných dětí byl od dvou do šestnácti let.

V podzimním období (v rámci školního roku 2025/2026) se počet dětí snížil na dvacet: odešly nejstarší děti a dvě mladší děti (důvod jejich odhlášení ze školy není znám, ale pravděpodobně se odstěhovaly mimo Portugalsko).

1.2 Učitelé

Výuku zajišťoval tým čtyř profesionálních pedagogů pod vedením dr. Petra Nováka. Jako učitelé a průvodci působili ve škole p. Kamila Kyjanková, sl. Aneta Riedelbauchová a p. Gabriela Nováková.

1.3 Stážisté

Učitelský tým byl na jaře 2025 posílen mimořádným počtem sedmi stážistů: sl. Petrou Doleželovou a Nikolou Glogarovou z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, sl. Alenou Buriánkovou, Adélou Vávrovou, Janou Divišovou, Zuzanou Halámkovou a Eliškou Sekyrovou z Masarykovy univerzity v Brně. Stážistky pracovaly pod vedením sl. Anet Riedelbauchové a p. Kamily Kyjankové. Organizaci stáží převzala v plném rozsahu p. Gabriela Nováková.

Velké množství stážistů bylo možné dobře využít k posílení individuálního vedení dětí během společné výuky i v domácích lekcích příp. online lekcích. Větší množství stážistů pomohlo dobře překonat období, kdy se z rodinných důvodů nemohla sobotních setkání účastnit p. Kamila Kyjanková. Její práci převzaly v plném rozsahu stážistky Petra Doleželová a Nikola Glogarová.

Velkým přínosem bylo působení sl. Aleny Buriánkové, která studuje psychologii a vnesla tak do práce školy zajímavé postřehy a podněty.

Významnou oporou pro vyučování se ukázala šestice stážistů, kteří přicestovali na podzim 2025. Jednalo se o studenta Jakuba Vávru z Masarykovy univerzity v Brně, jehož profesní orientace (historie - angličtina) obohatila náplň činnosti školy v oblasti výuky reálií, a sl. Terezu Strapáčovou, Karolínu Žákovou a Veroniku Vlachovou z Masarykovy

univerzity v Brně, dále o sl. Annu Boškovou z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Adélu Kúsovou ze Západočeské univerzity v Plzni.

České škole v Lisabonu se postupně daří navazovat velice zajímavou spolupráci s mnoha českými a moravskými univerzitami, což jí umožňuje zvát na studijní nebo absolventské stáže kvalifikované, osobně i profesně zajímavé mladé lidi, jejichž přínos pro činnost a práci školy a Klubu Čechů a Slováků v Portugalsku se ukazuje jako zcela zásadní. Jde o motivované, vzdělané, pracovité, vstřícné a zodpovědné mladé lidi, kteří snadno navazují kontakt se žáky školy, rychle a ochotně se ujímají svých povinností, jsou kreativní, poctiví a trpěliví. Delegování podstatné části výuky i mimoškolních aktivit na stážisty umožňuje České škole připravovat zajímavá sobotní setkání, věnovat se všem docházejícím skutečně individuálně, přesně podle jejich potřeb, povah a úrovně jazykových dovedností.

Kontakt s českými a moravskými univerzitami vedení České školy zároveň umožňuje dělat si průběžně dobrý přehled o úrovni vzdělávání budoucích pedagogů na českých univerzitách a cílit budoucí výběr stážistů zcela přesně podle těchto zkušeností.

1.4 Organizace pravidelného vyučování

Pravidelná školní výuka probíhala na jaře i na podzim vždy v sobotu dopoledne v areálu univerzity NOVA v Carcavelos od 10 do 13 hodin, děti pracovaly ve skupinách podle věku a výkonnosti. Zcela samostatně se vzdělávala skupinka nejmenších dětí předškolního věku pod vedením p. Kyjankové resp. stážistek. Jejich výuka zabírala cca 60 minut, výuka ostatních dětí byla obvykle rozdělena do dvou nebo tří vzdělávacích bloků s přestávkou na svačinu a odpočinek.

Do výuky a vzdělávacích aktivit byly zařazovány také aktivity kreativní a sportovní.

2. Obsah výuky

Výuka v české škole se v průběhu celého kalendářního roku 2025 v souladu s potřebami dětí a představami jejich rodičů zaměřovala především na posilování aktivní slovní zásoby dětí, na rozvoj přirozené komunikace v českém jazyce, na odstraňování nedostatků v mluveném projevu (ať už jde o nedostatky lexikální, morfologické či syntaktické). Mimořádný důraz je ve všech věkových kategoriích kladen na rozvoj čtenářských dovedností a čtenářské gramotnosti v českém jazyce. Výuka gramaticky korektního psaného projevu byla zařazována jen výjimečně, a to buď u starších dětí, jejichž zkušenost s českým jazykem je větší a jejich projev jistější, nebo u dětí, pro které je čeština mateřským jazykem, jehož aktivní znalost si v české škole rozvíjejí a udržují.

2.1 Vytvoření nových výukových plánů

Na začátku školního roku 2025/2026 byl vytvořen nový, systematický plán výuky základů české gramatiky, který má sloužit jako podklad pro další, vyšší rozvoj dovedností zejména nejpokročilejších žáků. Plán se skládá z 21 bodů, které obsahují výuku české mluvnice přibližně v rozsahu 1. až 5. ročníku standardní Základní školy (dle RVP).

Absolvování celého výukového programu se předpokládá na tři roky. Děti, které tímto programem zdárně projdou, budou poté dále rozvíjet své dovednosti psané češtiny a stylistiky podle plánu, který je v současnosti vytvářen.

Ve spolupráci se stážistou Jakubem Vávrou, který je studentem učitelství s aprobačí v historii, začala na podzim 2025 práce na vytváření rámcového učebního plánu pro české reálie (historie - geografie - základy společenských věd).

2.2 Doprovodné aktivity ve spolupráci s Klubem Čechů a Slováků v Portugalsku

Činnost školy byla obohacována nepravidelnými aktivitami, které se odehrávaly mimo základní výukový rámec a slouží také jako prostředek rozvíjení života krajské komunity a propagace školy samotné.

Česká škola v Lisabonu pracovala v úzkém personálním propojení s Klubem Čechů a Slováků v Portugalsku, jehož je nedílnou součástí. Nezastupitelnou roli v životě školy měla předsedkyně Klubu p. Hana Pereira, která koordinovala činnost Klubu a školy, pomáhala s přípravou doprovodných aktivit a nesla zodpovědnost za administrativní a finanční záležitosti, spojené s činností školy.

Česká škola udržovala také nadstandardní úzké vztahy s Velvyslanectvím ČR v Lisabonu, personálně s velvyslancem p. Martinem Pohlem, p. Karolínou Pohlovou a českou konzulkou p. Annou Sykovou. Díky jejich vstřícnosti a pochopení mohla Česká škola v Lisabonu nabízet mnohé zajímavé aktivity a akce jak žákům školy, tak širší krajské komunitě.

V průběhu podzimního semestru 2025 pokračovala zajímavě navázaná spolupráce s krajskou Českou školičkou ve Faro, personálně s p. ředitelkou Radkou Žaludovou. Díky její vstřícnosti mohly na jaře 2025 i na podzim 2025 stážistky vycestovat přímo do Fara, kde se pod jejím vedením účastnily tamní výuky.

2.3 Domácí vzdělávání

Díky přítomnosti velkého počtu erudovaných a spolehlivých stážistů mohla česká škola celý rok 2025 obohacovat svoji činnost o nabídku podpůrného vzdělávání v češtině formou obvykle hodinových lekcí v domácím prostředí případně online formou. Nabídku využily rodiny, které žijí v Lisabonu nebo jeho bezprostředním okolí. Tato nová forma práce s dětmi se velice osvědčila a měla pozitivní dopad i na dynamiku a kvalitu pravidelného sobotního vyučování.

Česká škola v Lisabonu považuje po této pozitivní zkušenosti individuální vzdělávání dětí v rodinném prostředí za standardní součást své vzdělávací nabídky a podřídí tomu i výběr stážistů.

3. Další akce školy (a akce KČSP, na nichž se škola spolupodílela)

3.1 Noc s Andersenem

V dubnu 2025 se škola přihlásila do projektu Noc s Andersenem, z organizačních důvodů ale musela tuto jinak oblíbenou akci, která probíhá v rezidenci Velvyslance ČR, nejprve přesunout na náhradní termín a nakonec zcela zrušit. Na nadcházející jaro je nicméně plánováno tohoto projektu se účastnit.

3.2 Majáles

Česká škola v Lisabonu se aktivně zapojila do přípravy a průběhu 1. česko-slovenského majáles, které se uskutečnilo v polovině května v Lisabonu. Akci organizoval KČSP, jmenovitě dr. Slavomíra Doktorovová da Silva, a uskutečnila se jako setkání v přírodě, spojené s piknikem a volnočasovými aktivitami.

3.3 Hurvínek na cestě kolem světa

Na podzim 2025 se škola zapojila do velké akce, organizované Muzeem loutek v Plzni. Akce, připravená jako připomínka sta let od vzniku oblíbené loutky Hurvínka, probíhala po celém globu a účastnilo se jí několik desítek krajských českých škol. V Lisabonu jsme si stoleté Hurvínkovy narozeniny připomněli speciálním setkáním v sobotu 15. listopadu 2025.

3.4 Návštěva stážistů ve státní základní škole (Escola Básica) v Lourinha

V květnu 2025 bylo stážistům České školy v Lisabonu zprostředkována návštěva běžné portugalské veřejné základní školy. Oslovena byla Escola Básica dr. Afonso Rodrigues Pereira v Lourinhã, jejíž ředitelství a pedagogičtí pracovníci ochotně vyhověli a věnovali se stážistům České školy osobně několik hodin. Stážisté se mohli seznámit se systémem výuky na běžné základní škole mimo velká centra, kterou ovšem navštěvují děti z 39 zemí světa. Zvláštní pozornost byla věnována inkluzivnímu nastavení školy, a to nejen ve smyslu práce s cizinci, ale také s dětmi s tělesným nebo mentálním postižením.

3.5 Otevření krajské knihovny

Na jaře 2025 se učitelé i rodiče České školy v Lisabonu účastnili slavnostního podpisu smlouvy s představiteli lisabonské čtvrti Arroios o spolupráci a pronájmu prostor pro uložení České krajské knihovny. Česká škola v Lisabonu plánuje využívat této knihovny i výhodně situovaných prostor ke konání školních a krajských vzdělávacích akcí.

3.6 Návštěva senátní delegace

V říjnu 2025 se zástupci České školy v Lisabonu sešli s delegací Senátu ČR v čele s ing. Tomášem Czerninem, předsedou Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí. Tématem setkání byla současná práce, rozvoj a perspektivy školy a její působení na půdě NOVA SBE. Společně se senátní delegací a vedením KČSP byli zástupci České školy přijati vedením Univerzity NOVA SBE a na společném setkání probrali budoucnost dalšího působení České školy v prostorách NOVA SBE.

3.7 Oslava státního svátku Vzniku Československa 28. října 2025

Učitelé a stážisté České školy v Lisabonu připravili pro krajskou komunitu setkání k příležitosti 107. výročí vzniku samostatné Československé republiky.

K setkání byl využit prostor Krajské knihovny v Arroios.

Akce se zúčastnili kromě učitelů, stážistů a rodičů, spojených s Českou školou, také Velvyslanec ČR v Portugalsku p. Martin Pohl s manželkou, ale i studenti z českých univerzit, pobývající na portugalských univerzitách, a další krajané.

3.8 Mikulášská nadílka

V adventní době (13. prosince 2025) připravili učitelé a stážisté České školy spolu s Klubem Čechů a Slováků v Portugalsku tradiční předvánoční setkání krajanů spojené s mikulášskou nadílkou. Setkání proběhlo v areálu NOVA SBE. O akci byl zájem ze strany rodičů školních dětí, i z krajské komunity, zúčastnilo se jí asi padesát lidí. Pro českou školu to znamenalo vítanou možnost podat dobrou referenci o své činnosti a nabídnout své služby novým žákům.

4. Webové stránky, sociální sítě a partnerství

4.1 Sociální sítě a webové stránky

Zkraje roku 2025 zprovoznila Česká škola v Lisabonu svůj nový instagramový účet **@ceska_skola_lisabon**.

Cílem provozu tohoto účtu je podávat veřejnosti jednoduchou zprávu o činnosti školy a informovat o průběžných aktivitách případně přinášet reference o uskutečněných akcích.

V téže době byly rovněž zprovozněny vlastní webové stránky, vytvořené prostřednictvím platformy Webnode.

Internetové stránky **www.ceskaskolalisabon.com** slouží jako stálá vizitka školy, informují o jejím statutu, cílech a standardech, o vedení školy, režimu přijímání stáží apod. Součástí stránek jsou kontaktní informace, užitečné odkazy a příležitostný blog.

Komunikace České školy v Lisabonu v současnosti probíhá prostřednictvím emailové adresy ceska.skola.lisabon@seznam.cz, na messengeru (skupina Česká škola v Lisabonu) a na instagramovém účtu.

4.2 Partnerská škola Českých škol bez hranic

Na podzim 2024 obnovila Česká škola v Lisabonu své členství v rámci tzv. Partnerských škol, které se hlásí ke konceptu Českých škol bez hranic. Členství v této organizaci zůstalo i v roce 2025. Záměrem vedení školy je posilovat touto cestou povědomí o existenci České školy v Lisabonu, podávat o ní zprávu v širším evropském/světovém kontextu a mít možnost účasti na zajímavých aktivitách, které České školy bez hranic nabízejí (semináře, webináře, konference, přístup k výukovým materiálům, konzultace a výměna zkušeností apod.).

Česká škola v Lisabonu se prezentovala dvěma vstupy v newsletteru Českých škol bez hranic.

4.2 Stážisté

Česká škola v Lisabonu vítá příležitost pracovat dlouhodobě s kvalifikovanými stážisty z českých univerzit.

Vzhledem k tomu, že Česká škola pracuje na dobrovolnické bázi, zůstávalo nevyřešenou otázkou, jak co nejlépe a nejefektivněji projít procesem výběru stážistů, který je zdoluhavý a časově i administrativně složitý a zátěžový.

V současnosti probíhá výběrové řízení se zájemci (jichž je dvoj až trojnásobný převis) výlučně na bázi osobních rozhovorů, nikoli pouze na základě písemných materiálů. Je to sice časově náročné, ale přináší to jasné benefity.

Cílem vedení České školy není pouze zajistit pedagogy pro vlastní potřebu, ale prostředkovat zároveň stážistům hodnotné a relevantní zkušenosti, jimiž mohou pomoci českému vzdělávacímu systému řešit aktuální otázky a potíže (množství cizinců v systému veřejného školství, odmítnutí ideje inkluze apod.).

V nadcházejícím roce 2026 plánuje Česká škola v Lisabonu vytvořit neformální klub svých někdejších stážistů, s nimiž chce nadále udržovat a rozvíjet dobré vztahy, sledovat jejich profesní dráhu, získávat zpětnou vazbu o své i jejich práci, pomáhat jim a otevírat kontakty do českých základních a středních škol, což může být zajímavé a přínosné jak krajanům v Portugalsku, tak školám v ČR. Dlouhodobým záměrem je hledat touto cestou možnost rozšířit činnost České školy směrem k nabídce náročnější jazykové výuky, včetně přípravy na tzv. vyrovnávací zkoušky podle paragrafu 38.

5. Financování

Činnost České školy v Lisabonu je zajišťována z finanční podpory MZV ČR, ze školného, které platí rodiče (ve školním roce 2025/2026 narostlo školné na 55 Eur na jedno dítě za pololetí resp. Za 45 Eur v případě sourozenců) a ze sponzorských darů.

Vedení České školy pracuje na dobrovolnické bázi, honorována je pouze přímá pedagogická práce v rámci sobotního vyučování.

V roce 2025 na jaře se podařilo úspěšně oslovit několik nakladatelů, vydavatelů a knihkupců a získat tak konvolut zajímavé moderní české dětské literatury formou sponzorského daru. Tyto knihy jsou určeny k práci v průběhu vyučování případně jako dárky pro žáky České školy. Některé tituly jsou již v Portugalsku k dispozici, některé jsou zatím deponovány v Praze, dokud se nenajde vhodná příležitost pro jejich zaslání do PT.

Vedení České školy se soustavně snaží hledat pro svou činnost další finanční zdroje, včetně účasti na dotačních programech EU. V březnu 2025 připravili ředitel školy Petr Novák a předsedkyně Klubu Hana Pereira žádost o dotaci činnosti KČSP a České školy v rámci dotačního programu „Partnerství malého rozsahu“. Dotace nebyla přiznána, zůstává otázkou, zda se o její získání pokusit v roce 2026.

5.1 Pronájem prostor

Novým nákladem na provoz školy je od školního roku 2025/2026 poplatek za pronájem učebny v prostorách NOVA SBE. Jednání o nájemní smlouvě s vedením SBE proběhla v prosinci 2025 a uzavřena budou v lednu 2026. Zpoplatnění pronájmu je novým

momentem ve financování činnosti školy a bude nezbytné jej zohlednit ve finančních plánech.

zapsala Mgr. Gabriela V. Nováková
Reguengo Grande, 24. 1. 2025